यामम् २, यत्वा २, [1]यमम् २-यामम् २-आयामम् २, यमयित्वा २-यामयित्वा २, यियंसम् २, यियंसित्वा २,
[2]यमुना, [3]यन्त्रम्, [4]यमकम्। यंयमम् २; यंयमित्वा २;

(1341) "यम च परिवेषणे" (X-चुरादिः-1626. सक. सेट्. उभ.) [अ]

'यमेरुपरमे यच्छेत् यमयेत् परिवेषणे।' (श्लो. 148) इति देवः।

यमकः-यमिका, यियमयिषकः-षिका, यमयिता-त्री, यियमयिषिता-त्री; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिकचहयतिवत् (515) ज्ञेयानि। शतरि [A]सुयमयन्।

(1342) "यसु प्रयत्ने" (IV-दिवादिः-1210. अक. सेट्. पर.)

यासकः-सिका, यासकः-सिका, यियसिषकः-षिका, यायसकः-सिका; यस्ता-यस्त्री, यासयिता-त्री, यियसिषिता-त्री, यायसिता-त्री;

---

1. ण्यन्तात् मित्त्वपक्षे, 'चिण्णमुलोः—' (6-4-93) इति दीर्घविकल्पनाद्रूपद्वयमिति बोध्यम्।

2. 'अजियमिशीङ्भ्यश्च' [द. उ. 5-61] इत्युनन्प्रत्ययः। यमुना=नदीविशेषः।

3. 'गृधृवीपचिवचियमि—' [द. उ. 8.89] इति त्रप्रत्ययः। यच्छतीति यन्त्रम्=शरीरसाधनम्, पीडनञ्च।

4. 'क्वुन् शिल्पिसंज्ञयोः—' [द. उ. 3.5] इति संज्ञायां क्वुनि रूपमेवम्। यमकम्=शब्दालङ्कारविशेषः।

A. 'चण्डातकं सुयमयन् चहको बभाषे।' धा. का. 3-25.

[अ] चुरादिषु ज्ञपादिपञ्चकधातुप्रकरणे 'यम च परिवेषणे' (ग. सू. चुरादौ) इति पठ्यते। तस्यायमर्थः—परिवेषणे = परिवेष्टनेऽर्थे यमधातुश्चुरादिषु बोध्यः; तस्य च क्रमप्राप्तो मित्त्वादिस्तु भवतीति। परिवेषणभिन्नार्थे तु औत्सर्गिके भ्वादिपाठे, तस्माद्धेतुमण्णिचि नियामयति, नियामकः इत्यादिकानि रूपाणि तिङन्तादिषु भवन्तीति ज्ञेयम्। 'यम च—' इति दुर्गादिसम्मतः पाठः। चकाररहितपाठस्तु क्षीरतरङ्गिणीदृष्टः। 'अपरिवेषणे' इत्यपि केषाञ्चित्पाठ इति क्षीरतरङ्गिण्यादितो ज्ञायते; स च पाठः पुरुषकारमाधवधातुवृत्तिप्रभृतिषु खण्डित इत्यलम्। परिवेषणम्=वेष्टनम्। भ्वादिषु पठितस्य 'यमोऽपरिवेषणे' इत्यस्य तु 'परिवेषणम्=भोजनम्' इत्यर्थ इति बोध्यम्।